

Дата: 11.09.2023р.

Урок: Музичне мистецтво

Клас: 5-А

Тема. Музика і театр стародавніх цивілізацій.

Мета: виховання в учнів емоційно-ціннісного ставлення до мистецтва та дійсності, розвиток мистецьких художніх інтересів, естетичних потреб; формування системи мистецької грамотності, яка відображає видову, жанрову, стильову специфіку і взаємодію мистецтв; розвиток умінь сприймання, інтерпретації та оцінювання творів мистецтва й художніх явищ; стимулювання здатності учнів до художньо-творчого самовираження в мистецькій діяльності, до здійснення мистецької комунікації; розвиток художніх мистецьких здібностей, креативного мислення, творчого потенціалу; формування потреби в естетизації середовища та готовності до участі в соціокультурному житті.

Хід уроку

1.ОК (організація класу). Музичне вітання.

Створення позитивного психологічного клімату класу.

2.АОЗ (актуалізація опорних знань).

Дайте визначення музичному мистецтву.

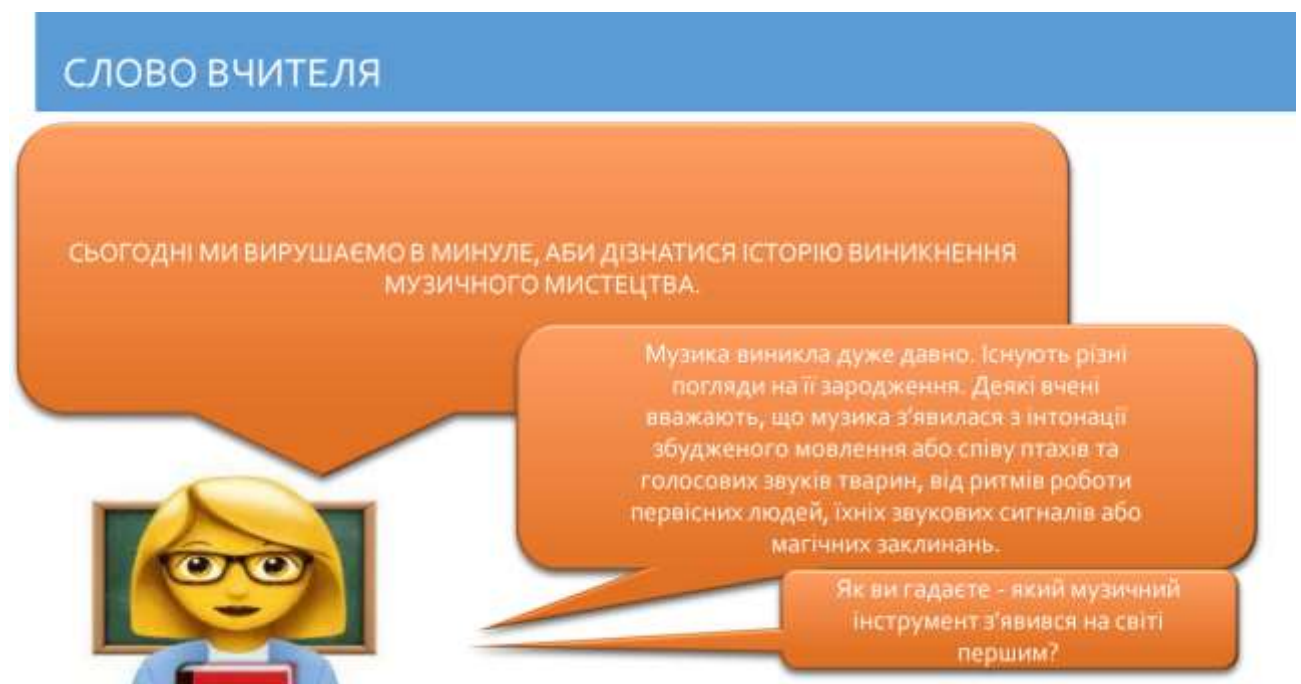
Твір якого композитора ви слухали? Які його твори ви пам'ятаєте?

Перевірка домашнього завдання.

3.МНД (мотивація навчальної діяльності). Повідомлення теми уроку.

4.ВНМ (вивчення нового матеріалу)

Демонстрація навчальної презентації.

СЛОВО ВЧИТЕЛЯ

СЬОГОДНІ МИ ВИРУШАЄМО В МИНУЛЕ, АБИ ДІЗНАТИСЯ ІСТОРІЮ ВИНИКНЕННЯ МУЗИЧНОГО МИСТЕЦТВА.

Музика виникла дуже давно. Існують різні погляди на її зародження. Деякі вчені вважають, що музика з'явилася з інтонації збудженого мовлення або співу птахів та голосових звуків тварин, від ритмів роботи первісних людей, їхніх звукових сигналів або магичних заклинань.

Як ви гадаєте - який музичний інструмент з'явився на світі першим?

СЛОВО ВЧИТЕЛЯ

Перший музичний інструмент з'явився водночас із людиною. І цим інструментом була... сама людина, адже в людини є голос, яким вона може видавати різні за висотою звуки. Отже, першу в світі мелодію відтворив людський голос. Голосом первісна людина передавала інформацію одноплемінникам і повідомляла про свої емоції: страх, радість, любов. Для того щоб це повідомлення було цікавим, давня людина тупотіла ногами й плескала в долоні, стукотіла каменем по каменю або вдаряла по натягнутій шкірі мамонта. Так предмети, що оточували людину, почали перетворюватися на музичні інструменти.

Придивившись до перших музичних інструментів, можна помітити, що вони мало чим відрізнялися від звичайних знарядь праці. Звичайна ступа, в якій товкли зерно, глиняний горщик чи гарбузова сулія обтягувалися шкірою, утворюючи примітивні ударні інструменти. Струнні музичні інструменти з'явилися за зразком лука. Духові інструменти також не були винятком: щоб передати сигнал на дальшу відстань, первісний музикант кричав у мушлю або в очеретяну трубку, посилюючи таким чином звук свого голосу. Так людина відкривала музику в навколишній природі і праці.

ГОЛОВНИМ ЕЛЕМЕНТОМ ПЕРВІСНОЇ ЛЮДИНИ БУВ РИТМ

- Ритм допомагав людям чітко виконувати рухи під час роботи. Співаки підкреслювали ритм плесканням у долоні або притоптуванням. Під час виконання танцю людині потрібний акомпанемент. Пізніше люди помітили: якщо вдарити по плоских каменях, шматках дерева, мушлі, то вони видають гучні ритмічні звуки. Вони і стали першими музичними інструментами.
- Якщо розподілити інструменти за способом видобування з них звуку, то матимемо три групи – ударні, духові, струнні. Ми не знаємо, якими саме були перші музичні інструменти, проте ми можемо це припустити.

СЛОВО ВЧИТЕЛЯ

Вирушимо на Північ Африки - до Стародавнього Єгипту - цивілізації, яка розквітла в долині річки Ніл серед спекотної пустелі. Єгиптяни подарували людству АРФУ. Хоча слід зауважити, що подібний струнний щипковий інструмент побутував у багатьох народів світу. Єгипетські музиканти, зображені на фресках, грали на величезній арфі, стоячи, а на маленькій - тримаючи її в руках. Арфа походить від ... звичайного мисливського лука. У давнину люди помітили, що якщо натягнути тятиву з різною силою, то звучать різноманітні звуки.

СЛУХАННЯ ТВОРІВ МИСТЕЦТВА

Прослухайте: Пісня із супроводом єгипетської арфи (Музична реставрація). https://youtu.be/U3f4qHd_LyA

Альфонс Хассельманс «П'єса для арфи» <https://youtu.be/vZHc8EuL0b4>

Порівняй єгипетську арфу із сучасною, схарактеризуй їх тембри.

СТАРОДАВНЯ ГРЕЦІЯ

Слово «музика» походить від грецького слова, що означає «мистецтво муз». У міфах Стародавньої Греції розповідається про дев'ять муз, кожна з яких представляла своє мистецтво або науку. Так із глибини віків, за грецькими міфами, мистецтво муз дало початок музичному мистецтву, яке супроводжує людину все життя. Щодня музика запрошує нас у дивовижний світ чарівних звуків, який «говорить» з нами неповторною мовою. Звуки сплітаються в мотиви, утворюють мелодії, а ми, слухачі, — уявляємо картини та образи, які музика «намалювала» за допомогою звуків.

СЛУХАЄМО ТВОРИ МИСТЕЦТВА

Мелодія з опери «Орфей та Еврідіка» <https://youtu.be/5YPR9wLPCPI>

Дж. Верді опера «Аїда» https://youtu.be/e4_DmZD9L0Y

Фізкультхвилинка https://youtu.be/J_M9NEBQ7IK

Вокально-хорова робота.

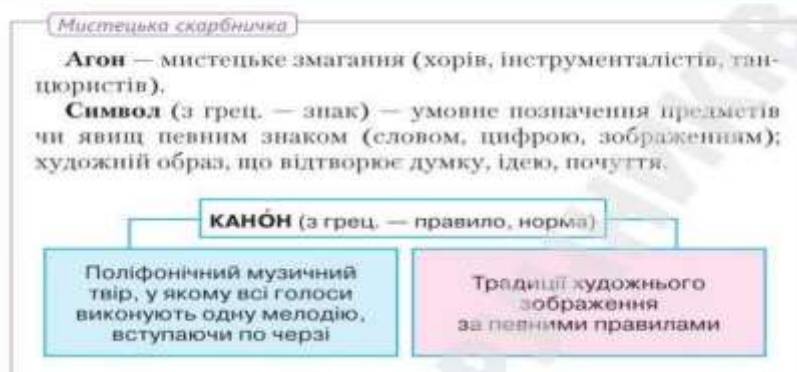
- ✓ Повторення правил співу.
- ✓ Розспівування. Поспівка. <https://youtu.be/MksnqLiqAPc>.

Виконуємо «Веселкову пісню». МУЗИКА О. ЯНУШКЕВИЧ, СЛОВА М. ЯСАКОВОЇ <https://youtu.be/AMNDQDZDN4G>.

5.3В (закріплення вивченого).

Мистецька скарбничка

СЛОВНИК ТЕРМІНІВ

Узагальнюємо, аргументуємо, систематизуємо.

УЗАГАЛЬНЮЮ, СИСТЕМАТИЗУЮ ТА АРГУМЕНТУЮ УРОК

Назви музичні інструменти Стародавнього Єгипту та Греції.

До якої групи інструментів належить арфа?

Який музичний інструмент є символом мистецтва?

6.Домашнє завдання.

Медіапошук. Поцікався, на гербі якої країни зображують арфу? Вкажи країну та намалюй зображення інструменту (в зошиті). Роботу сфотографуй та надішли на платформу HUMAN або на електронну адресу вчителя ndubacinskaa1@gmail.com .

Рефлексія